

Finansdepartementet

Remissvar över betänkandet Registrering av EES- medborgare (SOU 2026:9)

Fi2026/00255

Institutet för mänskliga rättigheter inkommer härmed med remissvar över betänkandet **Registrering av EES-medborgare (SOU 2026:9)**.

Sammanfattning

- Institutet **avstyrker** förslaget att barn över sex år får en skyldighet att lämna fingeravtryck. Institutet **anser** att det inte har gjorts en tillräcklig barnkonsekvensanalys av förslaget.
- Institutet **tillstyrker** utredningens bedömning att fingeravtryck och fotografier som tagits upp för identitetskontrollen inför registrering av EES-medborgare inte bör lagras i något register.

Synpunkter på vissa förslag

6.6.2 Migrationsverket ska få möjlighet att fotografera EES-medborgare och ta upp hans eller hennes fingeravtryck

Institutet **avstyrker** förslaget att barn över sex år får en skyldighet att lämna fingeravtryck. Institutet **anser** att det inte har gjorts en tillräcklig barnkonsekvensanalys av förslaget.

Att ta fingeravtryck är ett kroppsligt ingrepp som kan strida mot rätten till privatliv enligt artikel 16 i FN:s konvention om barnets rättigheter

(barnkonventionen) och rätten till privat- och familjeliv och skyddet av personuppgifter i artiklarna 7 och 8 i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna (rättighetsstadgan). Den låga åldersgränsen som föreslås innebär att man skulle utsätta små barn för det ingreppet.

Det har tidigare i flera sammanhang i utlänningslagen tillåtits upptagning av fingeravtryck för barn över 14 år. Den åldersgränsen har i flera fall det senaste året föreslagits att sänkas till sex år med hänvisning till Eurodacförordningen¹ där en undre åldersgräns om sex år har införts. Institutet har i tidigare remissyttrande lyft problemen med att sänka åldern för fingeravtryck till sex år och har avstyrkt det i remissyttrande över betänkandet Vissa åtgärder för stärkt återvändandeverksamhet och utlänningskontroll (SOU 2024:80) och promemorian Migrations- och asylpakten (Ds 2025:30).²

Att åldersgränsen för upptagning av fingeravtryck och annan biometrisk information har sänkts i andra delar av migrationsrätten anges som skäl för att även i detta förslag fastställa åldersgränsen till sex år. Det anges inte i utredningen varför det skulle vara en fördel att ha samma åldersgräns i de olika lagstiftningarna. Att barn även i andra sammanhang utsätts för integritetskränkande behandling är inte ett tillräckligt skäl att göra det i detta sammanhang. Varje inskränkning av barns rättigheter måste ställas i proportion till syftet med åtgärden, vilket inte har gjorts i utredningen.

6.7 Lagring av fotografier, fingeravtryck och biometriska uppgifter som tagits fram ur dessa

Institutet **tillstyrker** utredningens bedömning att fingeravtryck och fotografier som tagits upp för identitetskontrollen inför registrering av EES-medborgare inte bör lagras i något register.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1358 av den 14 maj 2024.

² Institutet för mänskliga rättigheter remissvar över betänkande Vissa åtgärder för stärkt återvändandeverksamhet och utlänningskontroll (SOU 2024:80) och Institutet för mänskliga rättigheter remissvar över promemorian Migrations- och asylpakten (Ds 2025:30).

Enligt EU-domstolens praxis framgår det att inskränkningar i artikel 7 och 8 om rätt till privat- och familjeliv och skydd av personuppgifter i rättighetsstadgan enbart får göras under förutsättningar att de är proportionerliga och strängt nödvändiga.³ Utredningen konstaterar att det finns ett intresse av att uppgifterna lagras men kommer efter en proportionalitetsbedömning fram till att intresset av korrekta statistiska uppgifter inte väger tillräckligt starkt för att motivera ett sådant intrång i den personliga integriteten som det skulle innebära att lagra biometrisk data för ett relativt stort antal individer i ett centralt register. Institutet delar den bedömningen.

Ärendets handläggning

Detta remissvar har beslutats av direktören Fredrik Malmberg och föredragits av utredaren Alina Anderberg. I den slutliga beredningen har tillförordnad chef för enheten utredning och analys Charlotte Palmstierna deltagit.

Fredrik Malmberg
Direktör

³ Dom C-511/18, C-512/18 och C-520/18 samt dom C-140/20.